

VILJANDI TÄISKASVANUTE
GÜMNAASIUMI
ÕPPEKAVA

2023

SISUKORD

1. ÜLDSÄTTED	4
2. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED	5
3. ÜLD- JA VALDKONNAPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE.....	7
3.1 Üldpädevused.....	7
3.2 Väärtuspädevused	8
3.3 Läbivad teemad	10
4. ÕPPEKORRALDUS	12
4.1 Õppekorraldus põhikoolis	12
4.2 Tunnijaotusplaan põhikoolis	13
4.3 Õppekorraldus gümnaasiumis.....	14
4.4 Tunnijaotusplaan gümnaasiumis.....	14
4.5 Valikkursuste valimine	16
5. ÕPPIMISE KÄSITUS JA ÕPPEKESKKOND	17
5.1 Õppimise käsitus	17
5.2 Õppekeskkond.....	17
6. LOOVTÖÖ, ÕPLASUURIMUSE /PRAKTILISE TÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED PÕHIKOO LIS JA GÜMNAASIUMIS	19
6.1 Loovtöö põhikoolis	19
6.2 Õpilasuurimus ja praktiline töö gümnaasiumis.....	19
7. HINDAMISE KORRALDUS PÕHIKOO LIS JA GÜMNAASIUMIS.....	20
7.1 Hindamise eesmärk	20
7.2 Hindamise korralduses kasutatavad mõisted	20
7.3 Hindamise põhimõtted ja hinnetest teavitamine	21
7.4 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus	21
7.5 Kokkuvõtete hindamine põhikoolis	23
7.6 Kokkuvõtete hindamine gümnaasiumis.....	25
7.7 Hinnete ülekandmine	26
7.8 Järelevastamine	26
7.9 Hinde või hinnangu vaidlustamine	27
7.10 Põhikooli lõpetamine	27

7.11 Gümnaasiumi lõpetamine	28
8. KARJÄÄRINÕUSTAMISE KORRALDUS.....	29
9. TEADMISTE JA OSKUSTE TÕENDAMINE, VARASEMATE ÕPI- JA TÖÖKOGEMUSTE ARVESTAMINE.....	30
10. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	32
10.1 Kooli õppekava uuendamine või täiendamine	32
10.2 Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine	32
10.3 Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamist arvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele	32
10.4 Kooli õppekava kehtestamine	33

1. ÜLDSÄTTED

1. Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumi (edaspidi kooli) õppekava koostamise aluseks on võetud „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus“, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1, „Põhikooli riiklik õppekava“ ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2, „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ (redaktsioonid 01.09.2014), Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 18. detsembri 2006. a soovitusel „Võtmepädevuste kohta elukestvas õppes“, „Eesti elukestva õppe strateegia 2020“ ning kooli arengukava. Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium on vastavalt PGS § 2 (3)/6 kool, kus töötavad koos põhikool ja gümnaasium ning kus õpe toimub mittestatsionaarses õppevormis.
2. Kooli õppekava on koolis õpingute alusdokument ning selles on välja toodud kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames. Küsimustes, mis ei ole sätestatud kooli õppekavas, lähtutakse koolis riiklikes õppekavades sätestatust.
3. Kooli õppekava on väljundipõhine, st et rõhuasetus on õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste/pädevuste omandamisel ja nende hindamisel. Hindamise aluseks on õpitulemustele/pädevustele toetuvad kriteeriumid, mis on eelduseks kujundava hindamise rakendamisel. Õppekavas esitatud õpikäsitus vastab arusaamisele õppimisest kui elukestvast protsessist, mille alusel õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine nii, et õpilane saavutab kavandatud õpitulemused. Väljundipõhise õppekava põhiselt pööratakse suurt tähelepanu üld- ja valdkonnapädevustele ning kogu õppetegevuses ja aineõpetuses läbivatele teemadele.
4. Õppekava eripära tuleneb mittestatsionaarsest õppevormist. Kooli õppekava üldosa on ühine põhikooli III kooliastmele ja gümnaasiumile. Koolil puuduvad õppesuunad. Õpetamisel lähtutakse andragoogika põhimõtetest, kus arvestatakse õppijate varasema elu- ja töökogemusega. Õppija on õpetajale võrdväärseks partneriks.

2. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

1. Kool lähtub oma tegevuses riiklikes õppekavades esitatud õppe- ja kasvatusesmärkidest ning õppe ja kasvatus põhimõtetest ja käesolevas peatükis sätestatust.
2. Koolil on nii hariv kui ka kasvata ülesanne. Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus. Gümnaasiumiõpilased valmistatakse ette toimivaks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärged teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.
3. Põhikooli kooliastmes on õpetuse ja kasvatus põhitootlus luua põhikooli õpilasele turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab õppija õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust.
4. Gümnaasiumis on taotluseks luua õpilastele tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata õpiteed kutseõppeasutuses, kõrgkoolis või tõusu karjääriredelil.
5. Põhikooli lõpetamisel saavutatud õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldiste nõuetega. Õpilane, kes lõpetab põhikooli
 - on omandanud põhiteadmised ainevaldkonna faktide kohta;
 - on omandanud põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused asjakohase teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid;
 - suudab töötada või õppida iseseisvalt, vajadusel juhendamisel.
6. Gümnaasiumi lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 4. tasemel kirjeldatud üldiste nõuetega. Õpilane, kes lõpetab gümnaasiumi,
 - on omandanud ainevaldkonna faktilised ja teoreetilised teadmised;
 - on omandanud praktilised oskused konkreetsetele probleemidele lahenduste leidmiseks;

- suudab juhtida ise oma õppimist ja võtta vastutust edasijõudmise eest õppetöös.

7. Põhikoolis ja gümnaasiumis õppetegevust kavandades lähtuvad õpetajad üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning „Põhikooli riikliku õppekava“ § 4 lõikes 3 ja „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ § 4 lõikes 3 esitatud kaheksa üldpädevuse, „Põhikooli riikliku õppekava“ § 7, § 9, § 11 ja „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ § 5 kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning „Põhikooli riikliku õppekava“ ja „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ ainekavades esitatud valdkonnapädevuste kujundamisest, arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. a soovitusel „Võtmepädevuste kohta elukestvas õppes“ sätestatut.
8. Põhikoolis ja gümnaasiumis õppetegevust kavandades lähtuvad õpetajad üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 2 ja „Gümnaasiumi riiklikus õppekavas“ § 2 sõnastatud alusväärtustest. Õppetegevust kavandades toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega.
9. Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimiv õpe, näiteks loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe ning õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamiseks ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka õpetaja. Õppetunni pikkus on 45 minutit ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita. Vahetunni pikkus on vähemalt 10 minutit iga õppetunni kohta.

3. ÜLD- JA VALDKONNAPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE

Üld- ja valdkonnapädevused on aineülesed ning nende kaudu taotletakse õpilastel riiklikes õppekavades kirjeldatud suutlikkuste kujunemist.

3.1 Üldpädevused

väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt;

sotsiaalne pädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna, teada ja järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides, aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi, toimida teadliku ja vastustundliku kodanikuna, järgida terveid eluviise

õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda ja hankida õppimiseks vajalikku teavet, planeerida õppimist, kasutada õpitud, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid erinevates kontekstides, analüüsida oma teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust;

suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust, kirjutada eri liike tekste, kasutades sobivat stiili;

matemaatikapädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades;

ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärged ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi ning võtta arukaid riske;

digipädevus –

suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukonnaga suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot, osaleda digitaalses sisuloomes, kasutada problemlahenduseks sobivaid digivõtteid ja vahendeid.

Üld- ja valdkonnapädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu. Valdkonnapädevused realiseeruvad õpitulemuste saavutamisel.

Kooli kogu tegevus on korraldatud üldpädevuste kontekstis, sh õpetuse kavandamine, mõtestamine, läbiviimine, ja tagasisidestamine. Õppetunnivälises tegevuses on ka peidus õppimisvõimalused, näiteks kooli üritused on nii kavandatud ja läbi viidud, et nad lähtuvad üldpädevustest. Kooli üritusi kavandatakse üldpädevuste kujundamise osana.

Üldpädevused realiseeruvad kogu koolipere tegevuse ning õppekeskkonna kujundamise kaudu.

Üldpädevuste kujunemine toimub ka keskkondades, mida kool suunata või kujundada ei saa.

Üldpädevuste kujunemisel on oluline tagasisidestamine, mis toimub koolis kujundava hindamise kaudu. Oluline roll on ka õpilase enesehindamisel, mis võimaldab jälgida õpilasel oma tegevust ning õpetaja saab informatsiooni, mida õpilase välise tegevuse ja käitumise vaatlemine ei võimalda.

3.2 Väärtuspädevused

Väärtuspädevuste kujundamisel on oluline kogu koolipere usaldus ja koostöö.

Alusväärtustena tähtsustakse:

- üldinimlikke väärtusi – ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus;
- inimväärikust – lugupidamine enda ja teiste vastu;
- ühiskondlikke väärtusi – vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus;

Sotsiaalsete pädevuste kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Vastutustunde kujundamine toimub kokkulepete sõlmimise ja nendest kinnipidamise kaudu.
- Demokraatliku mõtteviisi kujundamine toimub igapäevase õppetöö korralduse kaudu. Õpilased teavad, mida nad õpivad, kuidas toimub hindamine ning millised on hindamiskriteeriumid. Muutused õppeprotsessis arutatakse õpilastega läbi.
- Õpilasi käsitletakse õppeprotsessis partneritena, õpetajad võtavad õpilastelt tagasisidet kursuse lõpus.
- Kehtestatud reeglite järgimisel näitavad õpetajad ise eeskuju.
- Kõikides ainetundides pööratakse tähelepanu koostööoskuste arendamisele.

Enesemääratluspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Kõikides õppeainetes kasutatakse kujundava hindamise raames õpilaste enesehindamist, mille käigus õpilased õpivad määratlema oma tugevaid ja nõrku külgi ning kavandavad parendustegevusi.
- Õpilased täidavad eneseanalüüsi küsimustiku.

Õpipädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Kõikides õppeainetes keskendutakse ühe olulisema õpipädevuse komponendi – funktsionaalse lugemisoskuse arendamisele. Õpilased võivad kasutada sõltuvalt õpitulemusest vajalikke abimaterjale või vahendeid. Õpikud on üks teatmeteoste liik ning õpilastes kujundatakse oskust leida informatsiooni erinevatest allikatest.
- Õpiraskuste esinemisel koostatakse õpilase ja õpetaja koostöös individuaalne arenguplaan.

Suhtluspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Õpilasi juhendatakse avaliku esinemise teemal;
- Õpilastel kujundatakse oskused anda kaasõpilastele konstruktiivset kirjalikku ja suulist tagasisidet.

Matemaatikapädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Kõikides ainetes pööratakse tähelepanu matemaatiliste esitusviiside (näiteks diagrammid) kasutamisele.
- Pööratakse tähelepanu statistiliste andmetöötluse meetoditele.

Ettevõtlikkuspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Tunnivälised üritused kavandatakse koostöös õpilastega, kes saavad sooritada oma loovtöid ja osaleda meeskonnatöös.

3.3 Läbivad teemad

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendid ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub:

- Õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- Aineõppes – läbivatest teemadest lähtuvalt tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid;

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- **Elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma rolle muutuvast õpi-, töö- ja elukeskkonnas ning valmis kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, tegema mõistlikke kutsevalikuid.
- **Keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab, kaitseb keskkonda ning väärtustab jätkusuutlikkust.
- **Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks vastutustundlikuks kogukonna ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust.
- **Kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimete mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo jooksul ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ja on kultuuriliselt salliv ning koostööaldis.

- **Teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi.
- **Tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavateks inimeseks, kes tuleb toime kiirest muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.
- **Tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt.
- **Väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtuntud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis, tööl ja perekonnas, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse.

4. ÕPPEKORRALDUS

Mittestatsionaarne õpe on täiskasvanud õppijatele suunatud õpe, kus õppetundide kõrval on võrreldes statsionaarse õppega suurem osakaal iseseisval õppimisel. Sellest tulenevalt „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ § 14 lg 1 kohaselt kasutatakse ühe kursuse läbimiseks juhendatud õppetööd vähem kui 35 õppetundi. Vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 22 lõikele 3 arvatakse õppetundide hulka ka õpilase arengut toetavate teenuste osutamise aeg, näiteks karjäärinõustamine

Mittestatsionaarses õppes võib õppida ka üksikuid õppeaineid. Üksikuid õppeaineid õppiva õpilase koormus määratakse kindlaks igaks õppeaastaks eraldi individuaalse õppekavaga.

Mittestatsionaarse õppe erisused on toodud „Põhikooli riikliku õppekava“ §-s 18 ja „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ §-s 14.

Õpilase ja tema vanema või seadusliku esindaja koostöös võib kool teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui selle muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, koostatakse õpilasele riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel kas individuaalne õpingute ajakava või individuaalne õppekava. Individuaalse ajakava või individuaalse õppekava vajadus selgitatakse välja kooli ja õpilase ja tema vanema või seadusliku esindaja koostöös.

4.1 Õppekorraldus põhikoolis

Põhikoolis on mittestatsionaarses õppes on kooli poolt tagatud õpilasele koormus vähemalt 24 õppetundi õppeveerandi iga nädala kohta. Kuni kümne õpilasega klassis on tagatud õpilasele koormus vähemalt 15 õppetundi õppeveerandi iga nädala kohta. Õpilase nõusolekul võib koormust vähendada. Õpilase koormus sätestatakse kooli päevakavaga või vajaduse korral individuaalse õppekavaga, sõltuvalt õppijate arvust.

Kohustuslike õppeainete hulka ei kuulu kehaline kasvatus, tööõpetus, käsitöö ja tehnoloogiaõpetus.

Õpilase taotlusel võib ta loobuda B võõrkeele õppest.

4.2 Tunniarvutuspalaan põhikoolis

jrk	Õppeaine	7. klass	8. klass	9. klass	Kokku
1	eesti keel	2	2	2	6
2	kirjandus	2	2	2	6
3	võõrkeel A	2	2	2	6
4	võõrkeel B	2	2	2	6
5	matemaatika	4	4	4	12
6	loodusõpetus	2			2
7	geograafia	2	2	1	5
8	bioloogia	2	2	1	5
9	füüsika		2	2	4
10	keemia		2	2	4
11	ajalugu	2	2	2	6
12	ühiskonnaõpetus			2	2
13	inimeseõpetus	1		1	2
14	kunstiõpetus	1	1	1	3
15	muusika	1	1	1	3
16	karjääriõpetus			1	1
17	informaatika	1			1
18	usundiõpetus	1			1
19	loovtöö alused			1	1
		25	24	27	76

4.3 Õppekorraldus gümnaasiumis

Gümnaasiumis on õpilase minimaalne õppekoormus mittestatsionaarses õppes 72 kursust.

Kursus koosneb 35 õppetunnist.

Õpilase õppekoormusesse kuuluvad kõik kohustuslikud kursused ja kohustuslikud

valikkursused. Lisaks saab õpilane valida kooli poolt pakutavaid valikkursuseid arvestusega, et minimaalne õppekoormus kokku on 72 kursust. Soovi korral võib õpilane õppekoormust suurendada.

Tunnijaotusplaani koostamisel on arvestatud „Gümnaasiumi riiklikus õppekavas“ § 14 lg 1 sätestatud, mis lubab tunnijaotusplaani koostada nii, et see ei pea arvestama „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ §-des 9 ja 11 tunnijaotusplaanile sätestatud nõudeid, kuid see võimaldab saavutada õpitulemused vähemalt „Gümnaasiumi riiklikus õppekavas“ sätestatud kohustuslikes kursustes ja kokku vähemalt 72 kursust.

Ühe kursuse läbimiseks võib kasutada juhendatud õppetööd vähem kui 35 õppetundi.

4.4 Tunnijaotusplaani gümnaasiumis

jrk	Õppeaine	10. klass	11. klass	12. klass	Kokku
1	Eesti keel	2	2	2	6
2	Kirjandus	2	2	1	5
3	Võõrkeel B2	2	2	1	5
4	Võõrkeel B1	2	2	1	5
5	Matemaatika (kitsas)	3	3	2	8
6	Bioloogia		2	2	4
7	Geograafia - loodusgeograafia	2			2
8	Geograafia - inimgeograafia		1		1
9	Füüsika	2	2	1	5

10	Keemia	2	1		3
11	Ajalugu	2	2	2	6
12	Ühiskonnaõpetus			2	2
13	Inimeseõpetus (perekonnaõpetus)			1	1
14	Kunstiõpetus	1	1		2
15	Muusikaõpetus	1	1	1	3
16	Karjääriõpetus (e-kursus)			1	1
17	Riigikaitse (e-kursus)			1	1
18	Uurimistöö alused (e-kursus)		1		1
	Kokku	21	22	18	61

Kohustuslikud valikained

jrk	Õppeaine	10. klass	11. klass	12. klass	Kokku
1	Inimene ja õigus (e-kursus)		1		1
2	Müüt ja kirjandus (e-kursus)			1	1
3	Draama ja teater (e-kursus)		1		1
4	Eesti keele riigieksamikursus (e-kursus)			1	1
5	Eesti keele ortograafia (e-kursus)	1			1
6	Eesti kultuurilugu (e-kursus)		2		2
7	B2 taseme võõrkeele grammatikakursus (e-kursus)	1			1
8	B1 taseme võõrkeele grammatikakursus (e-kursus)	1			1
9	Kirjandus ja ühiskond (e-kursus)			1	1
10	Matemaatika (kitsa) lisakursus (e-kursus)	1			1
11	Matemaatika riigieksamikursus (e-kursus)			1	1
12	Võõrkeele riigieksamikursus (e-kursus)			1	1
	Kokku	4	4	5	13
31	Teiste õppeasutuste juures läbitavad kursused – kokku kuni 5 kursust				5

32	VÕT Aga arvestatavad valikkursused – kokku kuni 5 kursust				5
----	--	--	--	--	----------

5. ÕPPIMISE KÄSITUS JA ÕPPEKESKKOND

5.1 Õppimise käsitus

Põhikooli riiklikus õppekavas käsitletakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase käitumisvõimes. See tähendab selliste teadmiste, oskuste vilumuste, väärtushoiakute ja hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.

Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga.

Gümnaasiumi riiklikus õppekavas käsitletakse õppimist õpilase aktiivse ja sihipärase tegevusena, mis on suunatud tajutava informatsiooni mõtestamisele ja tõlgendamisele vastastikus toimes teiste õpilaste, õpetajate ja üldisema elukeskkonnaga. Õppimises on kesksel kohal iseseisvate õppimisoskuste kujundamine, et õpilane oskab seada eesmärgid ja neid ellu viia.

5.2 Õppekeskkond

Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujunemisel osaleb kogu koolipere. Õppekeskkond toetab õpilaste arenemist iseseisvateks ja aktiivseteks õppijateks. Selleks:

- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted kogu koolipere vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ja isikupära;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; ollakse avatud vabale arvamusalaldustele, ka kriitikale; ollakse abivalmid ja toetavad, kui õpilastel esineb õpiraskusi;
- koolielu korraldatakse lähtudes rahvusliku, rassilise ja soovõrdõiguslikkuse põhimõtetest;

- toetatakse häid innovaatilisi ideid koolielu korralduse parendamiseks.

Füüsilise keskkonna kujundamisel jälgitakse, et:

- õpperuumid oleksid turvalised ja vastaksid tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- kasutatakse nüüdisaegset info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja vahendeid;
- õpet korraldatakse ka e-õppekeskkonnas Moodle, Opiq, lisaks Skype'is ning väljaspool kooliruume: õues, muuseumis, arhiivis.

6. LOOVTÖÖ, ÕPLASUURIMUSE /PRAKTILISE TÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED PÕHIKOO LIS JA GÜMNAASIUMIS

Põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamise tingimuseks on, et õpilane oleks sooritanud põhikoolis loovtöö ning gümnaasiumis õpilasuurimuse või praktilise töö.

Õpilased kaitsevad oma töid vastavalt eksamiplaanile avalikul kaitsmisel, kas koolis kohapeal või läbi virtuaalkanali kogu koolipere ja kaitsmiskomisjoni ees.

6.1 Loovtöö põhikoolis

Põhikoolis korraldab kool õpilastele läbivatest temadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.

6.2 Õpilasuurimus ja praktiline töö gümnaasiumis

Õpilasuurimus on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö. Õpilasuurimus põhjendab probleemivalikut, annab ülevaate uurimuse taustast, püstitab uurimisküsimused, põhjendab meetodi valikut, kajastab andmeid ja tõendusmaterjali kogumist, kirjeldab tulemusi ning esitab tulemuste analüüsi, järeldused ja kokkuvõtte, kasutatud allikate loetelu ning resümee eesti ja võõrkeeles. Õpilasuurimus on algupärane, objektiivne ja süsteemne ning uurimuse tulemused on tõendatavad, mõtestatud ja selgitatud. Õpilasuurimus kajastab õpilase uurimistulemusi ja seisukohti ning ei piirdu üksnes refereerimisega.

Praktiline töö on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab praktilise töö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab kontseptuaalset lahendust, töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust.

7. HINDAMISE KORRALDUS PÕHIKOO LIS JA GÜMNAASIUMIS

Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumi hindamisjuhendi koostamise aluseks on põhikooli – ja gümnaasiumiseadus, põhikooli riiklik õppekava, gümnaasiumi riiklik õppekava ja tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord.

7.1 Hindamise eesmärk

Hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

7.2 Hindamise korralduses kasutatavad mõisted

Kursus – 35 ainetunnist koosnev õppeaine

Kursusehinne – kursuse läbimise järel õpitulemuste saavutamise taset kajastav kokkuvõttev hinne

Järelvastamine – puudulikult hinnatud hindelise töö või tegemata hindelise töö sooritamine määratud tingimustel

Täiendav õppetöö – puuduliku kursusehinde korral määratud täiendav õppetöö

7.3 Hindamise põhimõtted ja hinnetest teavitamine

- 7.3.1 Kursuse hindamise põhimõtted on toodud kursuse kirjelduses. Iga aineõpetaja tutvustab hindamise põhimõtteid oma kursuse alguses.
- 7.3.2 Õpilase hinded on fikseeritud koolis kasutatavas elektroonilises õppeinfosüsteemis Stuudium.
- 7.3.3 Õpilane, lapsevanem või õpilase seaduslik esindaja pääsevad õppeinfosüsteemi Stuudiumi kasutajakontoga.
- 7.3.4 Õpetaja kannab õpilase hinded koolis kasutusel olevasse elektroonilisse õppeinfosüsteemi Stuudium kahe töönädala jooksul pärast hindelise töö tähtaega või arvestuse sooritamist.
- 7.3.5 Mitterahuldavate hinnete korral teavitab alaealise põhikooli õpilase klassijuhataja sellest lapsevanemat või õpilase seaduslikku esindajat vähemalt üks kord kalendrikuus kirjalikult või suuliselt, mille kohta teeb klassijuhataja märke Stuudiumisse õpilase arengukaardile.
- 7.3.6 Õppeperioodi lõpus väljastatakse soovi korral õpilasele õppeinfosüsteemist väljaprintitud ning klassijuhataja poolt allkirjaga kinnitatud hinnete leht.
- 7.3.7 Kolm päeva enne põhikooli esimest lõpueksamit lõpeb 9. klassi õppetöö ja kolm päeva enne gümnaasiumi esimest riigieksamit lõpevad 12. klassi kõik ainekursused.
- 7.3.8 Põhikooli ja gümnaasiumi lõpuklassi õpilastel peavad olema kõik ainekursuste hinded väljas eksamiperioodi alguseks, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. Eelpool sätestatud tähtaegu ei kohaldata 9.klassi õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.
- 7.3.9 Järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu hiljemalt 30. augustiks.

7.4 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

7.4.1 Õppimist toetava hindamisena on käsitletav:

- individuaalne vestlus õppijaga tähelepanu juhtimine vajalikuks peetavale asjaoludele;
- grupivestlus ja tähelepanu juhtimine vajalikuks peetavale asjaoludele;

- õpetaja poolne juhendamine õpiülesande sooritamise käigus □ refleksioon, sh eneserefleksioon ja enesehindamine.

7.4.2 Hindamisel viie palli süsteemis:

- hindegaga „5“ e „väga hea“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid ;
- hindegaga „4“ e „hea“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- hindegaga „3“ e „rahuldav“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad põhikooli õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi edasises elus ning gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu;
- hindegaga „2“ e „puudulik „ hinnatakse õpitulemuste saavutatavust, kui põhikooli õpilase areng on toimunud, kuid ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasises elus ning gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi;
- hindegaga „1“ e „nõrk“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui õpitulemused ei võimalda põhikooli õpilasel oluliste raskusteta hakkama saamist edasises elus ning õpilase areng puudub õpitulemuste osa ning gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ning areng puudub.

7.4.3 Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et, kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et

hinne „5“- on 90-100% maksimaalsest punktide arvust, hinne „4“ - 75-89%, hinne „3“- 50-74%, hinne „2“- 20-49%, hinne „1“- 0-19%.

7.4.4 Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

7.4.5 Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk“ ja seda ei saa parandada.

7.4.6 Tähtajaks tegemata ja esitamata hindelised tööd tähistatakse hindegaga „1“. Parandatud töö hinne kantakse sisse kaldkriipsuga. Näiteks 1/3.

7.4.7 Hindamisel võib rakendada ka arvestuslikku skaalat, kus „arvestatud“ (A) tähendab, et õpilane on omandanud õpitulemused ainekavas ettenähtud mahus ning „mittearvestatud“ (MA) tähendab vastavalt, et õpilane ei ole omandanud õpitulemusi ainekavas ettenähtud mahus. Arvestusliku skaala rakendamine on lubatud õppeainetes, kus õpitulemused on seotud eripädevustega (kunst, muusika, valikained).

7.4.8 Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet seniste tulemuste ja vajakajäämistele kohta ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslase hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada. Õpetaja annab tagasiside õpilase tööle kas kirjalikult või suuliselt.

7.4.9 Kursusehinde kujunemisel saab arvesse võtta:

- õpilase osalust projektipõhistes tegevustes, kui see aitab kaasa vastava õppeaine õpitulemuste saavutamisele;
- õpilase osalemist huvikoolis või mõnes muus väljaspool kooli aset leidvas õppetegevuses, kui see aitab kaasa vastava õppeaine õpitulemuste saavutamisele ning kooli õppenõukogu on kinnitanud osalemise vastavaks kooli õppetegevuse eesmärkidele;
- väljaspool kooli toimuva õppetegevuse arvestamise viisi ja määra konkreetse kursuse osas otsustab vastava kursuse aineõpetaja.

7.4.10 Kursuse jooksul on hindamine korraldatud viisil, mis suunab õpilast kursuse lõpetamiseks vajalike õpitulemuste saavutamisele.

7.4.11 Kursuse alguseks koostab õpetaja hindeliste tööde ajakava ning tutvustab seda õpilastele. Hindeliste tööde ajakava on kättesaadav ka elektroonilises õppeinfosüsteemis.

7.5 Kokkuvõttev hindamine põhikoolis

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine poolaastahinneteks ning poolaastahinnete koondamine aastahinneteks.

Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi. (Põhikooli riiklik õppekava § 15, lõige 9).

- 7.5.1 Kui õpilasel on poolaasta jooksul sooritatud hindelistest töödest 50% hinnatud puuduliku või nõrga hindega või on sooritamata, on õpetajal õigus hinnata kogu poolaasta puuduliku või nõrga kokkuvõtva poolaastahindega ning jätta õpilane täiendavale õppetööle.
- 7.5.2 Kui õppeaine poolaastahinne või -hinnang on jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval poolaastal omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 6).
- 7.5.3 Õpilasele, kelle poolaastahinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 7).
- 7.5.4 Poolaastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne viimase õppeveerandi lõppu. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 8)
- 7.5.5 Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või anda samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne teise poolaasta lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast teise poolaasta lõppu. Aastahinne või hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 9).
- 7.5.6 Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane, kellel on kuni kahes õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”.
- 7.5.7 Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 10).

- 7.5.8 Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamal õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 11).
- 7.5.9 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 12).
- 7.5.10 Põhikooli riiklik õppekava § 22 Lõigetes 8 ja 12 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

7.6 Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumis

Õpilase õpitudemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt üldjuhul kursusehinnetega viie palli süsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viie palli süsteemis. Kool võib viie palli süsteemi asemel kasutada teistsugust hindedüsteemi. Õpilase koolist lahkumisel teiseandatakse kokkuvõtvad hinded ning käimasolevate kursuste jooksul saadud hinded viie palli süsteemi. Kool võib valikkursuste hindamisel kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”, neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi. (Gümnaasiumi riiklik õppekava § 18 lg 1)

Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana (PGS § 18 lg 2).

7.6.1 Kui õpilasel on kursuse jooksul sooritatud hindelistest töödest 50% hinnatud puuduliku või nõrga hindegaga või on sooritamata, on õpetajal õigus hinnata kogu kursus puuduliku või nõrga kokkuvõtva kursusehindegaga.

7.6.2 Mitterahuldavalt võib olla 10.-11. klassis hinnatud kuni 5 kursust, mille hulka ei arvestata valikainete kursuste hindeid.

7.6.3 Mitterahuldavaid kursusehindeid ei või olla 12. klassis.

7.6.4 Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne teise poolaasta lõppu.

7.6.5 Täiendavale õppetööle jätmise otsuse tegemisel õppenõukogu ei arvesta valikainete kursuste hindeid.

7.7 Hinnete ülekandmine

- 7.7.1 Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis kantakse üle kõik õpilase varasemad positiivsed üldõppeainete kursusehinded.
- 7.7.2 Õpilasel on õigus loobuda varasemate üldõppeainete positiivsete kursusehinnete ülekandmisest, esitades sellekohase kirjaliku avalduse klassijuhatajale kahe nädala jooksul alates õpilase kooli õpilaste nimekirja vastu võtmisest. Loobumise korral jääb kehtima Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis saadud viimane kursusehinne.
- 7.7.3 Õpilasel on õigus taotleda kirjaliku avalduse alusel varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamist (VÕTA).

7.8 Järelevastamine

- 7.8.1 Kui õpitulemus on puudulik või nõrk või on hinne saamata, antakse õpilasele võimalus konsultatsiooniks ja järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järelevastamine või järeltöö sooritamine toimub aineõpetajaga kokkulepitud ajal.
- 7.8.2 Kui õpilane ei ole osalenud kursuse ainetundides, sooritab ta kogu kursuse materjali hõlmava arvestusliku töö. Õpilasel on võimalik ühte tööd vastata kokku kuni kaks korda. Kui õpilane kolmandal korral ei suuda esitada omandatud teemasid vähemalt rahuldavale hindele, kuulub kogu kursus kordamisele.
- 7.8.3 12. klassi õpilasel on õigus sooritada kooliastme hinde saamiseks puudulikult hinnatud kursuste mahus eksternieksam kooli poolt ettenähtud eksamiperioodil.
- 7.8.4 Varasemate positiivse hindega hinnatud kursusehinnete parandamiseks esitab õpilane klassijuhatajale kirjaliku avalduse kahe nädala jooksul alates kooli õpilaste nimekirja vastu võtmisest. Kehtima jääb Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis saadud viimane kursusehinne.
- 7.8.5 Õpilane tuleb järelevastamisele ettevalmistunult. Õpetaja ei pea võimaldama korduvat järelevastamist, kui selle põhjus on vastutustundetud ja hoolimatu suhtumine õpingutesse, mitte osalemine konsultatsioonides või kokkulepetest mitte kinni pidamine.

7.9 Hinde või hinnangu vaidlustamine

- 7.9.1 Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada 10 päeva jooksul pärast hinde saamist/ülekandmist.
- 7.9.2 Õpilane esitab avalduse hinde vaidlustamise kohta kooli direktorile. Õpilase esitatud avalduse vaatab läbi ja selle rahuldamise otsustab kooli direktori poolt määratud komisjon, kuhu kuuluvad kooli direktor, õpilase klassijuhataja ja aineõpetaja.
- 7.9.3 Kooli direktor teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult 5 tööpäeva jooksul vastuvõtmise päevast arvates. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine toimub haldusmenetluse seaduse §71 ja §87 sätestatule.

7.10 Põhikooli lõpetamine

- 7.10.1 Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- 7.10.2 Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele: 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne; 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- 7.10.3 Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud põhikooli riiklikus õppekavas taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- 7.10.4 Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu.

7.10.5 Loovtöö kaitsmise ebaõnnestumise korral on võimalik loovtöö järelkaitsmist sooritada üks kord õppeaasta jooksul.

7.11 Gümnaasiumi lõpetamine

7.11.1 Gümnaasiumi lõpetab õpilane:

- kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud
- kes on sooritanud riigieksamid eesti keeles, matemaatikas ja võõrkeeles (inglise, saksa, prantsuse või vene keeles).
- kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami;
- kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö, välja arvatud kooli lõpetamisel eksternina.

7.11.2 Gümnaasiumi lõpetanuks loetakse ekstern, kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami ning aineksamid nendes kursustes, milles tal puuduvad kursuste hinded või milles ta ei ole tõendanud teadmisi ja oskusi varasema õpi- ja töökogemuse arvestamise kaudu.

7.11.3 Haridusliku erivajadusega õpilane, kellele on koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud gümnaasiumi riiklikus õppekavas taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus.

7.11.4 Gümnaasiumilõpetaja, kes sooritas koolieksami või uurimistöö kaitsmise mitterahuldavalt või ei sooritanud koolieksamit, sooritab korduseksami hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib koolieksam toimuda ka pärast 30.juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25.augustiks. (Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord §43 lg 8).

7.11.5 Koolieksami ebaõnnestumise korral on võimalik koolieksami järeleksamit sooritada üks kord õppeaasta jooksul.

7.11.6 Uurimistöö kaitsmise ebaõnnestumise korral on võimalik uurimistöö järelkaitsmist sooritada üks kord õppeaasta jooksul.

8. KARJÄÄRINÕUSTAMISE KORRALDUS

1. Karjääriteenust koolis osutavad Eesti Töötukassa spetsialistid. Nõustamine toimub eelneval kokkuleppel direktoriga
2. Karjääriõpe toimub läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemise kaudu. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ sisust ja eesmärkidest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused ja näited.
3. Lisaks Eesti Töötukassale edastavad koolis karjääriinfot kooli õpetajad.
4. Karjääriõpet ja karjääriõppega seotud üritusi korraldavad koolis õpetajad. Karjääriõppe hulka kuulub ka karjääri-ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning kataloogide tutvustamine edasiõppimise või õppekavavälise õppimise võimaluste kohta aineõpetaja tasandil.
5. Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse õpilaste teavitamise kaudu edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest:
 - 1) karjääriõpetuse tundides;
 - 2) ainetundides läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisel;
 - 3) erinevate ülekooliliste ürituste kaudu (näiteks teadlaste öö, jms);
 - 4) edasiõppimist tutvustavate õppepäevade kaudu nii koolis kui väljapool kooli.

9. TEADMISTE JA OSKUSTE TÕENDAMINE, VARASEMATE ÕPI- JA TÖÖKOGE MUSTE ARVESTAMINE

Õpilane võib taotleda varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamist õppekava täitmisel. Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamisel hinnatakse omandatud pädevuste vastavust õppeaine/õppekava õpitulemustele sõltumata omandamiskohast ja -vormist, lähtudes kooli kvaliteedinõuetest. Õppekava täitmisel võib arvestada gümnaasiumiõppes kogu ulatuses väljaspool kooli õppekava sooritatud õpingute tulemusi ja töökogemust.

Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise protsess koosneb järgmistest etappidest:

- taotleja nõustamine ja eneseanalüüs;
- taotluse koostamine ja esitamine;
- taotluse hindamine;
- otsuse tegemine ja tagasiside andmine;
- esitatud vaide korral vaide menetlemine.

Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise puhul taotleja:

- tutvub kooli õppekavaga, selgitamaks, millised omandatud kogemused võivad sobida taotlemiseks;
- esitab vormikohase taotluse koos vajaliku tõendusmaterjaliga;
- vastutab esitatud andmete ja dokumentide õigsuse eest;
- esitab vajadusel täiendavaid dokumente.

Kool informeerib taotlejat kehtivatest nõuetest ja korrast, aitab taotlejat taotluse ettevalmistamisel, vaatab, et taotlus oleks täidetud korrektselt ja kogu vajalik teave ning dokumendid olemas, pakub taotlejale vajalikku nõu ja tuge, jälgib protseduuri vastavust kehtivale korrale. Varasemaid õpinguid ja töökogemust saab arvestada ainult õppekava kontekstis.

Näide õppimise kirjeldamise kohta

Tegevus	Mida ma tegin lõpptulemuse saavutamiseks	Kasutatud teadmised ja oskused	Mida ma õppisin
Artikli kirjutamine ajakirja	Töötasin läbi vastavasisulise õigusloome, teemat puudutavad varasemad artiklid, kommunikatsiooniteooriad	Arvuti kasutamise oskus. Kirjalik väljendusoskus. Analüüsioskus. Info kogumise oskus.	Oskan materjali koguda, analüüsida ja üldistada, kasutada nüüdisaegseid infotehnoloogilisi vahendeid, artiklit kirjutada, tuginedes teoreetilistele teadmistele.

Taotlust hindab hindamiskomisjon. Hindajad on õpetajad, kes on kursis õppekavaga. Hindajad kontrollivad, kas taotlusega koos esitatud tõendusmaterjal vastab nõuetele ja on piisav.

Hindamise käigus võidakse nõuda täiendavat tõendusmaterjali või lisaülesannete sooritamist.

Hindamise puhul lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- hinnatakse kogemusest õpitud, mitte (töö)kogemust ennast, varem õpitu peab sisuliselt sobima õppekavaga (õpitu peab vastama õppekava õpitulemustele), omandatud teadmised ja oskused peavad sobima selle haridustasemega, millel arvestamist taotletakse; õppija sooritusi vaadatakse teoreetilise ja kogemusliku õppe kombinatsioonis;
- hindamisel lähtutakse varasemast töökogemusest õpitud, tutvudes esitatud analüüsiga, mida ekstern õppis ja kuidas ta õpitud edaspidi kasutas.

10. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

10.1 Kooli õppekava uuendamine või täiendamine

Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.

Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli põhimääruse muutmise kooli direktor.

10.2 Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine

Kui esitatud taotlus on asjakohane, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse ning positiivse otsuse korral valmistab ette kooli õppekava muudatused.

Kooli õppekava muudatused tuleb töörühmal ette valmistada kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtiva õigusega.

10.3 Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamist arvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele

Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Arvamuse küsimisel lähtub kooli direktor „Haldusmenetluse seaduse“ §-st 16.

Kooli direktor vaatab hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukogu arvamused läbi. Kui hoolekogu, õpilasesindus või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad õppekava muudatused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib kooli õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

10.4 Kooli õppekava kehtestamine

Tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest“ § 17 lõikest 2 on kooli õppekava kehtestajaks kooli direktor. Kooskõlas „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 71 lõikega 3 toimub kooli õppekava kehtestamine käskkirjaga, mis vastab „Haldusmenetluse seaduses“ sätestatud nõuetele.

Kui kooli direktor jätab kooli õppekava muudatused kehtestamata, siis algab kooli õppekava uuendamise või täiendamise protsess algusest peale.

Kool avalikustab tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 69 lõikes 1 sätestatud nõudest kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks.

Kooskõlastused

Kooskõlastatud kooli õppenõukogus 17.08.2023

Kooskõlastatud kooli hoolekogu koosolekul 29.08.2023

Kooli õppekava kinnitatud kooli direktori käskkirjaga 31.08.2023